

**GEMEENTE  
HAARLEMMERLIEDE EN SPAARNWOUDE**



reg.nummer: 2597	Ingekomen: 16-11-17	afdoening: BOB
weeklijst/volgnr.:	notulen/volgnr.: 46/5	datum: 21-11-17 paraaf: [Handwritten Signature]
Collegebesluit: <i>Conform besloten</i>		

**ONDERWERP** : Jaarverslag Verwijsindex 2016  
**NAAM OPSTELLER** : I. van Gijssel  
**PORTEFEUILLEHOUDER** : R. van Haeften  
**AFDELING** : BOB

**RESULTAAT VOOROVERLEG:**

Parafen:	Opmerkingen:
HOOFD AFDELING:	
PORTEFEUILLEHOUDER:	
CONCERNCONTROL:	
SECRETARIS:	

**ONDERWERP** : Jaarverslag Verwijsindex 2016

**Voorgesteld besluit:**

- vaststellen van het jaarverslag 2016 van de Verwijsindex
- het jaarverslag ter kennisname te sturen naar de raad (C-stuk)

**Voorgeschiedenis / aanleiding:**

In 2009 is gestart met de regionale verwijsindex waarin beroepskrachten die in contact staan met jeugdigen een signaal kunnen afgeven, indien het vermoeden ontstaat dat de jeugdige het risico loopt in zijn ontwikkeling naar volwassenheid te worden belemmerd. Aanvankelijk waren de regio's IJmond en Zuid-Kennemerland aangesloten en sinds 1 januari 2016 is ook de Haarlemmermeer aangesloten bij de Regionale Verwijsindex. Dit systeem is ingevoerd om te voorkomen dat jeugdigen tussen wal en schip vallen doordat betrokken beroepskrachten niet van elkaars betrokkenheid op de hoogte zijn en /of langs elkaar heen werken. Verwerking van persoonsgegevens is noodzakelijk in relatie tot de volgende doelen:

- het vroegtijdig signaleren van problemen en het mede daardoor adequaat bieden van hulp;
- de lichamelijke, psychische, sociale en cognitieve ontwikkeling van de jeugdige bevorderen;
- maatschappelijke uitval voorkomen en beperken;
- afstemming en samenwerking bevorderen tussen de bij de jeugdige betrokken convenantpartijen.

De regionale verwijsindex is aangesloten op de landelijke verwijsindex.

**Toelichting:**

Het gebruik van de Verwijsindex neemt jaarlijks toe. Vanuit het CJG Haarlemmerliede en Spaarnwoude zijn er 2 signalen afgegeven die beide tot een match hebben geleid met een andere betrokken instantie. Hoewel het gebruik van de Verwijsindex sterk wordt gestimuleerd door de twee hiervoor aangestelde regio coördinatoren, blijft het aantal signalen beperkt (in Haarlem zijn bijvoorbeeld 4 signalen afgegeven).

Uit een eigen evaluatie in 2016 blijkt evenwel dat de Verwijsindex een duidelijke meerwaarde heeft en een belangrijk instrument is in de samenwerking tussen organisaties die met jeugd en gezinnen te maken hebben, om elkaar makkelijk te kunnen vinden en informatie te delen indien nodig of wenselijk.

**Afgestemd met:**

- **Afdeling**
- **Externe partij**

n.v.t.

**Financiële aspecten:**

n.v.t.

**Juridische aspecten:**

n.v.t.

**Communicatieve aspecten:**

- **publicatie in de krant:** nee
- **opname in CVDR:** nee

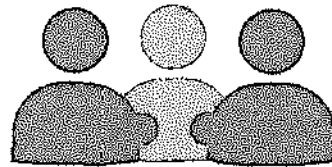
**Gevolgen / relatie met Horizon en Stip:**

n.v.t.

**Verdere procesgang:**

**bijlagen** : jaarverslag 2016

# Jaarverslag 2016



## verwijsindex

REGIO IJMOND – ZUID-KENNEMERLAND – HAARLEMMERMEER

Oktober 2017

Shirley van Engeland en Agnes Becker

Regiocoördinatoren Verwijsindex IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer



# verwijsindex

REGIO IJMOND – ZUID-KENNEMERLAND – HAARLEMMERMEER

INHOUDSOPGAVE	P.1
INLEIDING	P.2
HOOFDSTUK 1: DE VERWIJSINDEX	P.3
1.1 DOEL EN VISIE	
1.2 WETTELIJK KADER	
1.3 REGIONALE IMPLEMENTATIE	
1.4 REGIONALE EVALUATIE 2016	
HOOFDSTUK 2: AANGESLOTEN ORGANISATIES	P.10
2.1 NIEUWE ORGANISATIES	
2.2 STIMULEREN VAN HET GEBRUIK	
2.3 SYSTEEM MULTISIGNAAL	
HOOFDSTUK 3: REGIONALE CIJFERS VERWIJSINDEX	P.13
3.1 REGIONAAL GEBRUIK	
3.2 ANALYSE VAN GEBRUIK	
3.3 AANTAL MATCHES PER ORGANISATIE	
3.4 AANTAL GEZINSMATCHES	
3.5 GEBRUIK PER GEMEENTE	
TOT SLOT	P. 18
BIJLAGE: GEBRUIK VERWIJSINDEX	P. 20

## **Inleiding**

De verwijsindex is een licht en preventief instrument voor hulpverleners en andere professionals om elkaar makkelijk te vinden wanneer zij bij dezelfde jeugdige en/of gezinnen betrokken zijn. Zo kunnen zij geboden hulp en zorg op elkaar afstemmen en vroegtijdig afspraken maken over samenwerking en zorgcoördinatie. Met de transitie van de jeugdzorg en de ontwikkeling van integraal en gezinsgericht werken is het belang van de verwijsindex als instrument voor samenwerking en zorgcoördinatie nog groter geworden. Daarmee is gebruik van de verwijsindex geen doel op zich, maar een middel om het uiteindelijke doel (vroegtijdige samenwerking en zorg coördinatie) te behalen.

De Wet Verwijsindex (onderdeel van de Wet op de Jeugdzorg) is in 2010 in werking getreden. In de nieuwe Jeugdwet 2015 is de wetgeving betreffende de verwijsindex overgenomen en aangevuld met de 'gezinsmatch'. Met de gezinsmatch kunnen professionals via de verwijsindex in contact komen met andere professionals die bij jeugdigen in hetzelfde gezin betrokken zijn. De gezinsmatch is in november 2015 met succes geïmplementeerd, in 2016 zijn er in de regio IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer ruim 3000 gezinsmatches ontstaan.

Met dit jaarverslag worden de regiogemeenten en aangesloten organisaties geïnformeerd over de voortgang, ontwikkelingen en het gebruik van de verwijsindex in de regio IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer in 2016.

De regionale Verwijsindex IJmond en Zuid-Kennemerland bestaat sinds 2009, in 2016 is de gemeente Haarlemmermeer aangesloten bij de regio en is een nieuw samenwerkingsconvenant ondertekend. In 2016 zijn elf nieuwe organisaties aangesloten op de verwijsindex, waarmee het totaal op 96 organisaties komt.

Het gebruik van de verwijsindex en het aantal signalen van professionals stijgt nog altijd, in 2016 zijn er 8032 unieke signalen afgegeven ten opzicht van 6894 signalen in 2015. De groei is niet zo substantieel als vorig jaar, maar desondanks een groei van ruim 1100 signalen.

## *Leeswijzer*

Dit jaarverslag beschrijft in hoofdstuk 1 allereerst wat de verwijsindex is, wat het doel is en wat het wettelijk kader is. In hoofdstuk 2 wordt een overzicht gegeven van de nieuwe organisaties die aangesloten zijn op de verwijsindex en worden de inspanningen ter bevordering van het gebruik van de verwijsindex beschreven. Het 3e hoofdstuk geeft een overzicht van het gebruik van de verwijsindex door de aangesloten partijen in 2016 ten opzichte van voorgaande jaren.

Waar in dit document de term verwijsindex staat wordt de verwijsindex IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer bedoeld. Waar in dit document de term jeugdigen staat worden kinderen en jongeren in de leeftijd van 0-23 jaar bedoeld.

## 1. De verwijsindex

De verwijsindex is een samenwerkingsinstrument, een contactstelsel om professionals die betrokken zijn bij dezelfde jeugdige (of gezin) vroegtijdig met elkaar in contact te brengen. Het doel van de verwijsindex is dat alle professionals die betrokken zijn bij een jeugdige en/ of een gezin hun hulp en zorg op elkaar afstemmen en afspraken maken over samenwerking en zorgcoördinatie.

Door gebruik van de verwijsindex maakt een professional betrokkenheid bij een jeugdige of een gezin kenbaar. Indien er ook andere professionals betrokken zijn bij deze jeugdige of het gezin wordt dat via de verwijsindex helder via een zogenoemde 'match'. De verwijsindex stuurt beide professionals een email met hun contactgegevens (emailadres en telefoonnummer). Vervolgens nemen zij contact met elkaar op om de hulp en zorg op elkaar af te stemmen en afspraken te maken over samenwerking en zorgcoördinatie. De Verwijsindex is zodoende een hulpmiddel voor professionals om elkaar makkelijk te vinden als zij bij dezelfde jeugdige óf jeugdigen uit hetzelfde gezin betrokken zijn. Met de ingang van de nieuwe Jeugdwet in 2015 is het mogelijk om via de verwijsindex in contact te komen met professionals die bij jeugdigen in hetzelfde gezin betrokken zijn via een overeenkomende vader/moeder (of: ouder).

De lokale en regionale verwijsindexen zijn via de landelijke verwijsindex met elkaar verbonden, waardoor professionals uit het hele land aan elkaar kunnen worden gekoppeld. Dat betekent dat een jeugdige ook bij een verhuizing in beeld blijft, en er interregionale afstemming en samenwerking kan ontstaan.

### 1.1 Doel en visie

Het samenwerkingsinstrument verwijsindex heeft als doelstellingen:

- Vroegtijdig contact leggen tussen professionals/hulpverleners die bij dezelfde jeugdige of hetzelfde gezin betrokken zijn;
- het vroegtijdig bijeen brengen van signalen;
- afstemmen van hulp, zorg, bijsturing en coördinatie van zorg voor de jeugdige en zijn/haar gezin;
- bevorderen van de lichamelijke, psychische, sociale en cognitieve ontwikkeling van jeugdigen;
- voorkomen of beperken van maatschappelijke uitval.

De centrale vraag bij het gebruik van de verwijsindex is: 'is het in het belang van de jeugdige en/of zijn gezin om af te stemmen met andere betrokken hulpverleners en professionals?' Vervolgens is het een eerste vereiste voor samenwerking en afstemming om op de hoogte te zijn van elkaars betrokkenheid. De verwijsindex is daarvoor bij uitstek hét middel. De visie over het gebruik van de verwijsindex is als volgt;

#### *Inzet op preventie*

De Wet Verwijsindex geeft aan dat het systeem bedoeld is om vroegtijdig signalen over problemen bij jeugdigen bij elkaar te brengen. Via de verwijsindex kunnen professionals elkaar makkelijk vinden en vroeg de samenwerking zoeken. Vervolgens kan passende hulp en zorg geboden worden en verergering van problemen worden voorkomen. De verwijsindex is zodoende een licht en preventief hulpmiddel.

#### *Eenduidig gebruik*

Voor een betrouwbaar en goedwerkend systeem is het van belang dat de verwijsindex op een eenduidige manier gebruikt wordt door de aangesloten organisaties en professionals. Professionals moeten op een 'match' met andere betrokken professionals kunnen rekenen wanneer zij bepaalde zorgen hebben of problemen signaleren. In het bovenregionaal overleg jeugdhulp is daarom besloten om 2<sup>e</sup>-lijns jeugdhulp standaard gebruik te laten maken van de verwijsindex, waarbij het een afweging blijft van de professional en er altijd uitzonderingen kunnen zijn.

### *Zorgcoördinatie is het doel, de verwijsindex is het middel*

De verwijsindex is het middel om te zorgen dat betrokken professionals met elkaar in contact komen. Het uiteindelijke doel is dat alle professionals die betrokken zijn bij een jeugdige hun hulp en zorg op elkaar afstemmen en afspraken maken over samenwerking en zorgcoördinatie. In IJmond en Zuid-Kennemerland zijn afspraken over zorgcoördinatie vastgelegd in convenanten met de betrokken organisaties. In Haarlemmermeer is de zorgcoördinatie vastgelegd in het Haarlemmermeers model, de stelselinrichting van het sociaal domein in Haarlemmermeer.

### *Transitie van de Jeugdzorg*

De preventieve insteek van de verwijsindex sluit aan bij de doelstellingen van de transitie om eerder en laagdrempelig hulp te verlenen en af te stemmen. De verwijsindex is opgenomen in de Jeugdwet 2015. Hiermee is de verwijsindex gepositioneerd als een belangrijk instrument in de samenwerking tussen professionals op het gebied van zorg en hulp aan jeugdigen en gezinnen. In de nieuwe Jeugdwet is de optie gezinsmatch toegevoegd aan de verwijsindex. De verwijsindex en de afspraken over zorgcoördinatie zijn onderdeel van de wijze van samenwerken die met de transitie wordt beoogd. Met de transitie van de jeugdzorg is het belang van de verwijsindex als instrument voor samenwerking en zorgcoördinatie nog groter geworden.

### *Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling*

In de meldcode staan de stappen die een professional moet zetten bij het signaleren en melden van huiselijk geweld en kindermishandeling. Met de invoering van de wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in 2013 zijn organisaties en zelfstandige beroepsbeoefenaren in de sectoren gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en justitie verplicht een meldcode op te stellen en het gebruik ervan te bevorderen.

Voor de meldcode zijn een aantal minimumeisen geformuleerd. Eén van die eisen is dat een professional die werkt met de verwijsindex moet overwegen of gebruik van de verwijsindex nodig is in het belang van de jeugdige. Door vermelding van de verwijsindex in de meldcode wordt aangegeven dat de meldcode en verwijsindex elkaar ondersteunen en aanvullen. De meldcode dient om hulpverlening tot stand te brengen en de verwijsindex brengt professionals die met dezelfde jeugdige te maken hebben met elkaar in contact. Het is daarom belangrijk dat beide instrumenten naast elkaar gebruikt worden.

### *Efficiënt werken*

Met behulp van de verwijsindex is voor betrokken professionals snel en eenvoudig te zien wie betrokken zijn bij een bepaalde jeugdige en worden meteen contactgegevens uitgewisseld door het systeem. Zo kan eenvoudig contact opgenomen worden met de betrokken professionals, of kan indien nodig een multidisciplinair overleg worden opgezet.

### *Informatie-uitwisseling en privacy*

Voor een goede samenwerking tussen professionals van verschillende organisaties is het van groot belang dat zij op de hoogte zijn van de huidige wet- en regelgeving over privacy en informatie-uitwisseling. Om ouders en jeugdigen te betrekken bij het gebruik van de verwijsindex is de volgende zin bedacht voor professionals: "Ik koppel mijn naam aan jouw naam, zodat anderen weten dat ik jou ken"<sup>1</sup>. Uitgangspunt is dat er bij afstemming, na het ontstaan van een match, eerst toestemming wordt gevraagd aan ouders en/of jeugdige om informatie te delen. Tot de leeftijd van 12 jaar worden in ieder geval de ouders en/of opvoeders van de jeugdige geïnformeerd; vanaf het 12<sup>e</sup> jaar worden

---

<sup>1</sup> Mr. J. J.A. van Boven, gezondheidsjuriste.

ook jeugdigen zelf geïnformeerd over gebruik van de verwijsindex. Vanaf 16 jaar wordt gebruik van de verwijsindex met de jeugdige zelf gedeeld, en is het informeren van ouders en/of opvoeder geen verplichting meer.

Indien de jeugdige en/of ouders geen toestemming geven wordt een afweging gemaakt tussen het recht op een gezonde en veilige ontwikkeling van de jeugdige en het recht op privacy van de jeugdige en het gezin. Professionals zijn volgens hun beroepscode en de Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling verplicht om in het belang van de jeugdige informatie te delen wanneer zij signalen krijgen dat de veilige en gezonde ontwikkeling wordt belemmerd. De professional motiveert en documenteert deze beslissing in zijn eigen systeem (niet in de verwijsindex, aangezien daar geen inhoudelijke informatie in staat). Dat betekent ook dat een professional kan motiveren waarom er in een bepaalde casus geen gebruik wordt gemaakt van de verwijsindex.

### *Aansluiten van nieuwe organisaties*

Voor een goede werking van de verwijsindex is het van belang dat een dekkend netwerk van organisaties is aangesloten. Zo kunnen professionals van alle betrokken organisaties signalen met elkaar delen en op casusniveau afspraken maken over samenwerking en zorgcoördinatie. De regiocoördinatoren richten zich in eerste instantie op (jeugd)zorg aanbieders, onderwijsinstellingen, en huisartsen. Het doel is om uiteindelijk alle organisaties die in deze regio op casusniveau, direct of via ouders, met jeugdigen te maken hebben aan te sluiten op de verwijsindex.

## **1.2 Wettelijk kader**

### *De Jeugdwet en de Gezinsmatch*

De verwijsindex is in 2009 ingevoerd in IJmond, Zuid-Kennemerland en in 2010 in Haarlemmermeer op basis van de toenmalige Wet op de Jeugdzorg. In de nieuwe Jeugdwet 2015 is de wetgeving over de verwijsindex uit de Wet op de Jeugdzorg integraal overgenomen. Daarnaast is in de Jeugdwet de aanvulling gemaakt dat professionals die werken met de verwijsindex elkaar niet alleen per individuele jeugdige kunnen vinden, maar ook via eenzelfde vader en/of moeder of overeenkomende ouder. Dit wordt ook wel de 'gezinsmatch' genoemd. Hiermee ondersteunt de verwijsindex nog sterker het principe van 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur.

In IJmond en Zuid-Kennemerland is per 1 november 2015 de gezinsmatch in werking getreden. Ook in Haarlemmermeer is de gezinsmatch in werking getreden, alleen was er toen nog geen sprake van een samenwerkingsconvenant met de regio. De regiocoördinatoren zijn direct betrokken geweest bij de landelijke ontwikkeling en implementatie van de gezinsfunctionaliteit.

Naast de gezinsmatch biedt de Jeugdwet 2015 ook de mogelijkheid tot een 'adresmatch'. Deze is echter (nog) niet tot uitvoering gebracht. Met de adresmatch was het idee dat kinderen die woonachtig zijn op hetzelfde adres een match konden vormen, waardoor ook (half) broertjes en (half)zusjes kunnen matchen. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft besloten de adresmatch voorlopig niet in werking te stellen omdat er nog te veel praktische problemen opgelost moeten worden om onbedoelde matches te voorkomen, zoals onder andere het vullen van het landelijk bestand met uit te sluiten adressen van instanties waar jeugdigen wonen.

### *Algemene maatregel van bestuur*

In de "Wet Verwijsindex" is aangegeven dat professionals op de *landelijke* verwijsindex aangesloten mogen worden wanneer zij werkzaam zijn in een van de volgende domeinen: jeugdzorg, jeugdgezondheidszorg, gezondheidszorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen en politie en justitie. Vervolgens is bij Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) bepaald welke categorieën binnen deze domeinen vallen. Organisaties die binnen deze categorieën vallen mogen aangesloten worden op de landelijke verwijsindex. Wanneer een organisatie niet valt onder



een van deze categorieën kan deze uitsluitend worden aangesloten op de regionale verwijsindex van IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer.

### *Wet bescherming persoonsgegevens*

Op de verwerking van persoonsgegevens in de landelijke en de regionale verwijsindex zijn de bepalingen van de Wet bescherming persoonsgegevens van toepassing. Om te voldoen aan de eisen die in deze wet gesteld worden is het systeem van de verwijsindex zo ingericht dat:

- gebruikers alleen hun eigen signalen en matches kunnen inzien;
- alleen naam, adresgegevens en Burgerservicenummer van cliënten verwerkt worden in het systeem;
- inhoudelijke informatie niet in de verwijsindex staat, maar alleen uitgewisseld wordt door gebruikers die matches met inachtneming van privacywetgeving en protocollen;
- het systeem van de verwijsindex goed beveiligd is om zorgvuldige verwerking van signalen te waarborgen.

### *Meldplicht datalekken Wet bescherming persoonsgegevens*

Per 1 januari 2016 is de meldplicht datalekken ingegaan. Deze meldplicht houdt in dat organisaties (zowel bedrijven als overheden) onverwijld een melding moeten doen bij de Autoriteit Persoonsgegevens zodra zij een datalek hebben. In een aantal gevallen moeten zij het datalek ook melden aan de betrokkenen (de mensen van wie de persoonsgegevens zijn gelekt). Multisignaal heeft een protocol opgesteld dat inwerking treedt in geval van een datalek.

In lijn met het ISO 27001:2013 certificaat is de Wet meldplicht datalekken onderdeel van het beveiligingsbeleid van Multisignaal (de aanbieder van het verwijsindex systeem). Niet alleen procedureel, maar ook ten behoeve van de techniek. Er zijn diverse formele audits uitgevoerd, waaronder een zogenoemde technische penetratietest. Hieruit zijn in 2016 geen zaken naar voren gekomen die in het kader van een mogelijk datalek gemeld zouden moeten melden of waartegen aanvullende maatregelen getroffen moeten worden.

## **1.3 Regionale implementatie**

In de regio werken de 9 gemeenten samen om de verwijsindex in de regio te implementeren. De 9 gemeenten uit de regio IJmond en Zuid-Kennemerland hebben in 2009 het samenwerkingsconvenant gesloten met 13 instanties. Inmiddels zijn eind 2016 96 instanties aangesloten. Per 1 januari 2016 is de regio uitgebreid met de gemeente Haarlemmermeer en heeft uitgeest zich, in verband met de eigen transitie, aangesloten bij de regio Noord-Kennemerland. In bijlage 1 is een totaaloverzicht van alle aangesloten organisaties te vinden.

### *Regiocoördinatoren*

In opdracht van de regio's IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer zijn twee regiocoördinatoren voor de verwijsindex aangesteld (totaal 1 fte).

Als beleidsfunctionaris voeren zij de volgende taken uit;

- het aansluiten van nieuwe convenantpartners, en begeleiding bieden bij aansluiting door advies en/of training op wijze van gebruik en organisatieprofiel;
- het stimuleren van het gebruik van de verwijsindex;
- toezien op de processen binnen de verwijsindex;
- het doen van voorstellen voor aanpassingen van het systeem;
- onderhouden van contact met convenantpartners;
- het onderhouden van het netwerk van instellingscoördinatoren;
- periodiek rapporteren over de voortgang, ontwikkeling en werking van de verwijsindex aan gemeenten en aangesloten partijen;
- op verzoek informatie geven aan ouders en jeugdigen;

- verzet en/of bezwaar van ouders/jeugdigen tegen gebruik verwijsindex in behandeling nemen;
- in geval van stagnatie van de voortgang van dienstverlening de benodigde maatregelen nemen die noodzakelijk zijn om de hulp aan de jeugdige weer op gang te brengen;
- een sleutelrol vervullen in het opschalingsmodel afspraken zorgcoördinatie.

### *Procescoördinatoren*

Naast de regiocoördinatoren zijn er sinds 1 augustus 2016 twee procescoördinatoren aangesteld, één procescoördinator voor de regio IJmond en Zuid-Kennemerland en een procescoördinator die zich richt op Haarlemmermeer. Als procescoördinator voeren zij de volgende taken uit;

- nagaan of gebruikers die een 'match' hebben op een jeugdige contact met elkaar hebben opgenomen, afspraken hebben gemaakt over wie welke actie onderneemt en of die actie daadwerkelijk is ondernomen;
- verhuisberichten beheren, verwerken en doorzetten richting betreffende organisatie(s);
- inhuurberichten beheren, verwerken en doorzetten richting betreffende organisatie(s) maar ook contact opnemen met de signalerende instantie uit regio van herkomst jeugdige;

### *Instellingscoördinatoren*

Alle organisaties die aangesloten zijn op de verwijsindex hebben een instellingscoördinator aangesteld. Deze instellingscoördinator heeft de taak om;

- zorg te dragen voor een goede implementatie en een goed gebruik van de verwijsindex binnen de eigen instantie;
- uitvoering te geven aan activiteiten om de verwijsindex te implementeren binnen de instantie;
- aanspreekpunt te zijn voor gebruikers van de verwijsindex binnen de instantie;
- aanspreekpunt te zijn voor de regiocoördinatoren en procescoördinatoren.

## **1.4 Regionale evaluatie 2016**

Landelijke onderzoeken tonen aan dat de verwijsindex een duidelijke meerwaarde heeft en een belangrijk instrument in de samenwerking tussen organisaties die met jeugdigen en gezinnen te maken hebben.<sup>2</sup> De verwijsindex helpt professionals om inhoud te geven aan hun handelingsplicht door informatie-uitwisseling, afstemming en regievoering. Ook blijkt de landelijke verwijsindex efficiënt te zijn als het gaat om gevallen waarin sprake is van verhuizing of zorgmijdend gedrag van gezinnen. De efficiëntie ligt in de afstemming over de aanpak van de problematiek en het snel en gericht contact leggen via de verwijsindex.

In 2016 is binnen de regio, aan de hand van een klein kwalitatief onderzoek, onderzocht hoe de aangesloten partners de verwijsindex gebruiken, welke toegevoegde waarde zij geven aan het gebruiken van de verwijsindex en is een drietal beoogde effecten van de verwijsindex onderzocht. Het eerste effect is het in contact brengen van professionals, betrokken bij dezelfde jeugdige, die nog niet van elkaars betrokkenheid op de hoogte zijn. Ten tweede het verkrijgen van nieuwe informatie die belangrijk is voor de hulpverlening aan de jeugdige. Tot slot het tot stand brengen van nieuwe samenwerkingen ten behoeve van de hulpverlening aan de jeugdige. Daarbij is ook onderzocht of zich problemen of beperkingen voordoen waardoor een of meer van de beoogde effecten eventueel uitblijven.

Voor het onderzoek zijn 23 matches in de verwijsindex geselecteerd, zo veel mogelijk 'at random', waarvan 10 matches tussen onderwijs en hulpverlenende instanties, 10 matches tussen hulpverlenende instanties onderling en 3 gezinsmatches. In totaal zijn er op de 23 matches 51 evaluaties uitgezet, waarop 31 beroepskrachten hebben gereageerd (61%). Een percentage van 14%

---

<sup>2</sup> DSP "Evaluatie verwijsindex risicojongeren"; Samenwerkend Toezicht Jeugd/Toezicht Sociaal Domein het rapport "Borgen van veiligheid in kwetsbare gezinnen, Casuïstiek Rotterdam"

heeft aangegeven niet te kunnen reageren door de werkdruk of is voor langere tijd afwezig. De overige 27% heeft niet gereageerd.

De belangrijkste bevindingen uit de evaluatie zijn als volgt:

*1. Het in contact brengen van beroepskrachten die bij dezelfde jeugdige betrokken zijn en die nog niet van elkaar op de hoogte zijn*

In 32% van de gevallen kenden professionals elkaar nog niet, voor gebruik van de verwijsindex. Met name in de matches met professionals uit een ander werkveld, bijvoorbeeld leerplicht, levert de match nieuwe informatie en kennis op van betrokken beroepskrachten. In al deze gevallen wordt het beoogde doel van de verwijsindex, vroegtijdig contact leggen en nieuwe samenwerkingen aangaan, dus gehaald. Deze cijfers sluiten ook aan bij de landelijke evaluatie vanuit DSP, waarbij in 25% van de matches contact wordt gemaakt met een onbekende professional.

Aanbevelingen vanuit het veld voor zowel professionals als gemeenten die hier uit volgen zijn: leer het netwerk kennen; stel je op de hoogte van de werkwijze en mogelijkheden van de andere partij; sluit zoveel mogelijk ketenpartners aan en benadruk het actieve gebruik.

*2. Het verkrijgen van nieuwe informatie die belangrijk is voor de hulpverlening aan de jeugdige*

De informatie uitwisseling tussen hulpverlenende organisaties is vaak vastgelegd in werkprocessen. De meeste winst bij gebruik van de verwijsindex wordt dan ook behaald door de niet standaard samenwerkende beroepskrachten. In 42 % van de matches was er sprake van nieuwe informatie die van belang was voor hulpverlening aan de jongere. De administratieve afhandeling in de verwijsindex wordt helaas als een extra en tijdrovende handeling beschouwd. Uiteindelijk wordt de samenwerking wel als nuttig bestempeld, omdat door samen op te trekken zo effectief mogelijk wordt ingezet en snel geschakeld kan worden.

*3. Het tot stand brengen van nieuwe samenwerking t.b.v. de hulpverlening aan de jeugdige*

Uit de evaluatie is gebleken dat in 17% van de matches een nieuwe samenwerking is ontstaan; nog eens 17% beperkt de nieuwe samenwerking tot de specifieke casus. Het afstemmen tussen de beroepskrachten, het samen optrekken bij multidisciplinaire overleggen en het maken van een plan van aanpak wordt door het grootste deel van de bevraagden als meerwaarde van de verwijsindex gezien. Daarnaast wordt de snelheid van handelen en effectiviteit van handelen als meerwaarde genoemd, door snelle inzet van andere/nieuwe hulp en aanpassingen in de hulpverlening zodat vroegtijdig de juiste hulp bij de jeugdige terecht kan komen.

Enige suggesties ter verbetering van de samenwerking zijn desgevraagd: het laten aansluiten van zoveel mogelijk partijen; kennis maken met je netwerk en kennis nemen van hun werkwijze en mogelijkheden; en het verbreden van de cirkel door een standaard informatiebrief te sturen wanneer een traject start bij een instantie naar bijvoorbeeld (huis)artsen van een jongere.

### *Jij maakt het verschil*

In 2016 is er een nieuwe website gelanceerd: [jijhetmaakt hetverschil.nu](http://jijhetmaakt hetverschil.nu). Via deze website is te lezen en te zien hoe professionals hulp rondom gezinnen organiseren wanneer ze verenigd raken door het gebruik van de verwijsindex. Op de website staan verhalen van jeugdigen die een inzicht geven in de complexe werkelijkheid van de jeugdzorg, en de rol die de verwijsindex hier in kan spelen. Niet alleen jeugdigen zelf komen aan het woord, ook hulpverleners en professionals vertellen over hun ervaringen met de verwijsindex. Daarbij is ook ruimte voor het dilemma van de hulpverlener; 'wanneer gebruik je de verwijsindex niet en wanneer wel?' Daarbij geven hulpverleners elkaar tips over het gebruik van de verwijsindex, op welke wijze instanties het gebruik van de verwijsindex in hun organisatie kunnen borgen en waarom het gebruik van de verwijsindex niet ter discussie staat.

De website is een vervolg op het E-book 'achter iedere match schuilt een verhaal'. De gebruikersvereniging heeft naar aanleiding van de verspreiding van het E-book opdracht gegeven om



# verwijsindex

REGIO IJMOND – ZUID-KENNEMERLAND – HAARLEMMERMEER

deze verhalen verder te verspreiden en uit te breiden. Om nieuwe verhalen te verzamelen en deze op een meer toegankelijker en dynamische wijze te verspreiden is gekozen voor dit nieuwe initiatief; [jijmaakthetverschil.nu](http://jijmaakthetverschil.nu).

## 2. Aangesloten organisaties

In dit hoofdstuk bieden we inzicht in nieuwe organisaties die in deze regio zijn aangesloten. Ook wordt beschreven welke acties zijn ondernomen om het gebruik van de verwijsindex bij de aangesloten organisaties in deze regio te stimuleren. Een overzicht van alle aangesloten organisaties is te vinden in bijlage 1.

### 2.1. Nieuwe organisaties

Om een dekkend netwerk van organisaties te krijgen, die betrokken zijn bij alle leefdomeinen van jeugdigen, treden de regiocoördinatoren in contact met nieuwe partijen om aan te sluiten op de verwijsindex. In 2016 zijn 11 nieuwe organisaties aangesloten op de verwijsindex. Met het aansluiten van Haarlemmermeer bij het regionale samenwerkingsconvenant is er in 2016 veel inspanning verricht om partners in Haarlemmermeer te laten aansluiten, en partners die in de gehele (nieuwe) regio werkzaam zijn. Het totaal van aangesloten organisaties per 31 december 2016 is 96.

Een aantal organisaties zijn dit jaar van de lijst gehaald; Bureau Jeugdzorg is opgegaan in andere organisaties, het Advies- en Meldpunt Kinder mishandeling is overgegaan in Veilig Thuis, JeugdRiagg is gefuseerd met OCK Spalier tot Kenter Jeugdhulp, Stichting Gereformeerde Jeugdbescherming is opgegaan in het Leger des Heils Reclassering & Jeugdbescherming en vervalt daarmee als aangesloten organisatie. Alle gebruikers van deze organisaties zijn omgezet naar de huidige aangesloten organisaties.

Hieronder volgt een overzicht van organisaties die het afgelopen jaar zijn aangesloten.

➤ CJG Haarlemmermeer	<i>Domein jeugdhulp</i>
➤ Timon	<i>Domein jeugdhulp</i>
➤ Meerteams Haarlemmermeer	<i>Domein jeugdhulp</i>
➤ Mentaal Beter	<i>Domein jeugdhulp</i>
➤ Triversum	<i>Domein jeugdhulp</i>
➤ Altra schoolcoaches	<i>Domein onderwijs</i>
➤ Leerplicht Haarlemmermeer	<i>Domein onderwijs</i>
➤ OnderwijsAdvies	<i>Domein onderwijs</i>
➤ Het Kraamkloppertje, Kraamzorg	<i>Domein (jeugd)gezondheidszorg</i>
➤ Stichting Kinderopvang Haarlemmermeer	<i>Domein maatschappelijk ondersteuning</i>
➤ Meerwaarde	<i>Domein maatschappelijk ondersteuning</i>
➤ Sociaal team Beverwijk	<i>Domein maatschappelijk ondersteuning</i>

### 2.2 Stimuleren van het gebruik

De regiocoördinatoren spannen zich samen met de instellingscoördinatoren, CJG coördinatoren en (beleids)ambtenaren van de 9 gemeenten in om het gebruik van de verwijsindex te stimuleren en te borgen. Hieronder staat een overzicht van deze inspanningen.

#### *Instellingscoördinatoren overleg*

Elk kwartaal wordt een instellingscoördinatoren-overleg gevoerd met vertegenwoordigers van de aangesloten organisaties. In dit overleg worden lopende zaken en knelpunten besproken. Ook wordt besproken hoe het gebruik van de verwijsindex verder gestimuleerd kan worden. In het instellingscoördinatorenoverleg worden ook zaken met betrekking tot zorgcoördinatie besproken.

#### *Centra voor Jeugd en Gezin/ zorgstructuur in de scholen/ Veiligheidshuis*

De regiocoördinatoren proberen de verwijsindex zo goed mogelijk in te bedden in bestaande netwerken in de regio, zoals de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG), de zorgstructuur in de scholen en

het Veiligheidshuis. De regiocoördinatoren werken samen met de CJG's en coördinatoren van het Veiligheidshuis om het gebruik van de verwijsindex in deze samenwerkingsverbanden te volgen en te stimuleren.

#### *Ambtelijk overleg*

In het bovenregionaal ambtelijk overleg jeugd worden ontwikkelingen met betrekking tot de verwijsindex besproken en wordt met de regio-ambtenaren overlegd welke zaken prioriteit krijgen.

#### *Bestuurlijk overleg*

Wethouders worden via het Portefeuillehouders overleg van IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer geïnformeerd over de ontwikkelingen van de verwijsindex en wanneer nodig worden hier besluitpunten voorgelegd. De regiocoördinatoren informeren de bestuurders van onderwijsinstellingen en andere organisaties die met jeugdigen te maken hebben over de verwijsindex en zorgcoördinatie via het Regionaal Bestuurlijk overleg Onderwijs en het Bestuurlijk Overleg Jeugd.

#### *Procesregie*

De procescoördinatoren maken gebruik van de mogelijkheid van de verwijsindex om te sturen op het afstemmen tussen partijen en het oppakken van de regie. Het systeem van de verwijsindex houdt de regiocoördinatoren via geautomatiseerde berichten op de hoogte over (nog) niet in het systeem afgestemde matches of regie. Deze matches zetten de procescoördinatoren uit bij de instellingscoördinatoren, die dit vervolgens binnen de eigen organisatie oppakken.

#### *Aanvullende subsidievoorwaarden en inkoopvoorwaarden*

De verwijsindex wordt steeds vaker opgenomen in subsidievoorwaarden en prestatieafspraken om organisaties aan te sluiten bij de verwijsindex en het gebruik bij reeds aangesloten organisaties te bevorderen. Bij het programma van eisen voor de inkoop van jeugdhulp vanaf 2018 wordt aansluiting tot de verwijsindex als belangrijke voorwaarde gezien. Afhankelijk van het organisatieprofiel wordt per organisatie bekeken hoe de verwijsindex wordt gebruikt.

#### *Filmpjes over 'Gespreksvoering met ouders/jeugdigen over de verwijsindex'*

Bij professionals speelt vaak de vraag hoe het gesprek met ouders en jeugdigen over de verwijsindex gevoerd kan worden. Multisignaal heeft daarom een aantal filmpjes gemaakt waarin informatie wordt gegeven over gespreksvoering met ouders en jeugdigen over de verwijsindex, privacy en informatie-uitwisseling. De filmpjes zijn te zien voor professionals met een verwijsindex account op [www.verwijsindex.tv](http://www.verwijsindex.tv).

#### *Zorgcoördinatie*

De CJG coaches hebben met de transitie van de Jeugdzorg een centrale rol gekregen in de zorgcoördinatie. Met het CJG is afgesproken dat CJG coaches standaard de verwijsindex gebruiken wanneer zij betrokken zijn bij een jeugdige, zodat zij via de verwijsindex altijd zicht hebben op wie er verder nog betrokken zijn en zodat anderen kunnen zien dat zij als CJG coach betrokken zijn.

### **2.3 Systeem Multisignaal**

Multisignaal verzorgt het functioneel en technisch beheer voor de verwijsindex IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer. De regiocoördinatoren nemen deel aan bijeenkomsten van de gebruikersvereniging van Multisignaal om het systeem te optimaliseren op bijvoorbeeld gebruiksvriendelijkheid. Hoewel er een wisseling heeft plaatsgevonden binnen de regiocoördinatoren, is voormalig regiocoördinator Tijn Wierda nog bestuurslid van de



# verwijsindex

REGIO IJMOND – ZUID-KENNEMERLAND – HAARLEMMERMEER

gebruikersvereniging van Multisignaal en kan zo blijvend invloed uitoefenen op landelijke ontwikkelingen met betrekking tot het systeem en het beleid.

## *Automatische koppeling met Verwijsindex Multisignaal*

Multisignaal heeft verschillende koppelingsvlakken zodat verschillende aangesloten organisaties vanuit hun eigen cliëntvolgsystemen met de verwijsindex kunnen werken zonder apart te hoeven inloggen. De simpelste versie is de Single Sign-on, waarbij met één druk op de knop vanuit het eigen cliëntvolgsysteem een signaal afgegeven wordt in de verwijsindex. Er bestaat een tussenvariant waarbij meerdere functionaliteiten vanuit het eigen cliëntvolgsysteem uitgevoerd kunnen worden, zoals het bepalen van de matchregie. En er bestaat een volledige koppeling, waarbij alle functionaliteiten vanuit het eigen cliëntvolgsysteem uitgevoerd kunnen worden zonder gebruik te hoeven maken van de webapplicatie van Multisignaal. In 2016 zijn steeds meer partners gebruik gaan maken van de single sign-on koppeling, aangezien deze relatief goedkoop te ontwikkelen is en geen onderhoud vergt bij nieuwe ontwikkelingen van het systeem van Multisignaal.

## *De verwijsindex App*

Multisignaal heeft een verwijsindex App uitgebracht, waarmee professionals ook via hun mobiele telefoon of tablet gebruik kunnen maken van de verwijsindex. Professionals kunnen zo de verwijsindex ook gebruiken bij huisbezoeken in aanwezigheid van de cliënt. Dit ondersteunt het ambulante werken en vergroot de transparantie doordat de jeugdige en ouder/verzorger eventueel kan meekijken in het systeem.

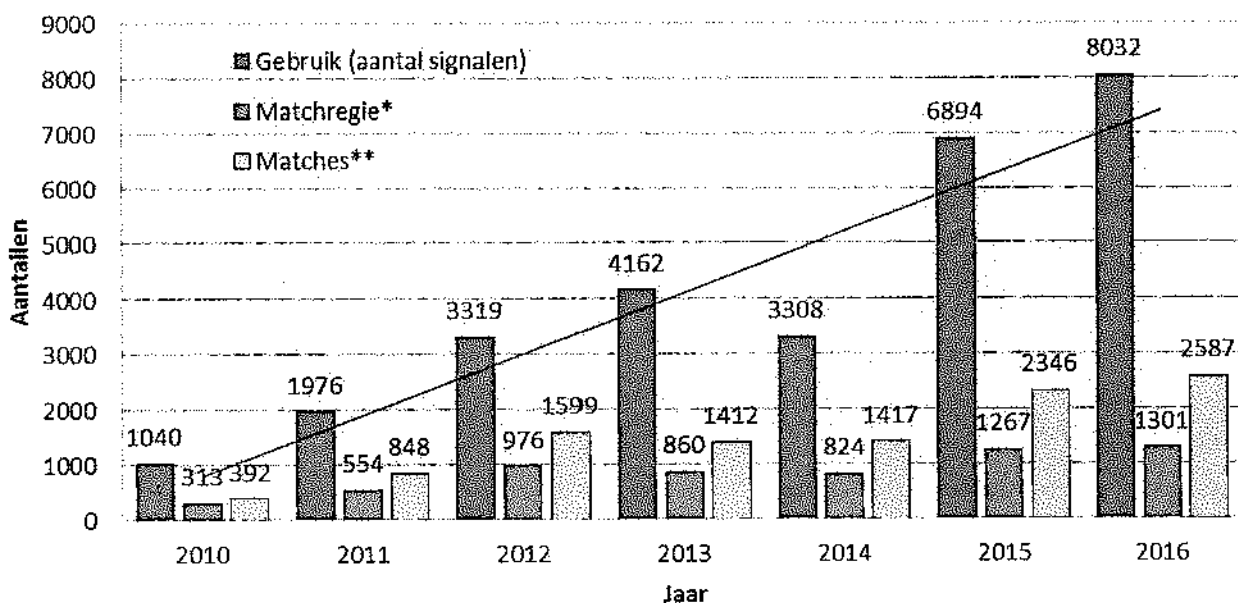
### 3. Regionale cijfers verwijsindex 2016

In dit hoofdstuk staat een cijfermatig overzicht van het regionaal gebruik van de verwijsindex in 2016. In figuur 1 is het gebruik van de verwijsindex en respectievelijk het aantal matches en aantal matchregie over het verloop van jaren te zien. In de bijlage staat het gebruik van de verwijsindex per organisatie, het aantal matches en het aantal matches met matchregie per organisatie. In tabel 1 geven we voor het eerst inzicht in het aantal gezinsmatches, en de toegevoegde waarde van de gezinsmatch in het licht van de transformatie binnen het jeugddomein. In tabel 2 geven we het gebruik van de verwijsindex per gemeente weer, waarbij we verwachtingen van gebruik van de verwijsindex spiegelen aan de aantallen jongeren.

#### 3.1 Regionaal gebruik Verwijsindex 2016

In figuur 1 is te zien dat het aantal signalen in 2016 (8032 signalen) in deze regio gestegen is ten opzichte van het jaar 2015 (6894 signalen). Het aantal matches is in 2016 gestegen naar 2587 matches ten opzichte van een totaal van 2346 matches in 2015. Het aantal unieke matches is gestegen naar 1301 ten opzichte van 1264 unieke matches in 2015.

FIGUUR 1. GEBRUIK (AANTAL SIGNALLEN), MATCHREGIE EN MATCHES PER JAAR



\* matchregie; alleen matches waarbij de organisatie matchregie heeft gehad > het aantal unieke matches

\*\*matches; alle matches waarbij de organisatie betrokken is geweest (elke match bestaat uit twee of meer signalen)



### 3.2 Analyse van gebruik

In bijlage 1 is het gebruik van de verwijsindex op alfabetische volgorde opgesteld, onderverdeeld in de verschillende domeinen, waarbij het aantal signalen en matches zichtbaar is. Het gebruik per organisatie is afhankelijk van de doelgroep en het profiel van de organisatie, maar ook de interne criteria voor gebruik en de mate waarin de verwijsindex doorgevoerd is als standaard werkwijze van de organisatie. Met een aantal organisaties is afgesproken dat de verwijsindex in principe standaard gebruikt wordt gezien de problemen waarmee hun doelgroep te maken heeft en de noodzaak om standaard af te stemmen met andere betrokken hulpverleners, tenzij. Dit zijn de CJG coaches, Veilig Thuis, de Opvoedpoli Heemstede (per 2015), SIG, Hartekampgroep, Streetcornerwork, Blijf Groep, FACT en KJTC (van Kenter), Spaarnezicht en Zorgbalans, JGB en WSG. In de cijfers is te zien dat het nog niet al deze organisaties lukt om zich ook aan deze afspraak te houden (waaronder Blijf Groep IJmond, Hartekampgroep en Zorgbalans).

Ook dit jaar zorgt Veilig Thuis voor een groot deel van de stijging in het aantal signalen. Andere grote stijgers in gebruik zijn Ons Tweede Thuis, GGD Kennemerland en de Brede Centrale Toegang van de GGD (BCT). De stijging van de BCT is mogelijk toe te wijzen aan een stijging van het aantal jongeren tussen de 18 en 23 jaar die aankloppen voor advies of ondersteuning. Ook bij de William Schikker Groep is een forse stijging te zien, dat is mogelijk toe te wijzen aan een foutieve koppeling die in 2016 is hersteld waardoor de verwijsindex nu standaard wordt gebruikt.

#### *Domein Jeugdhulp*

Een aantal hulpverleningsorganisaties maken niet of nauwelijks gebruik van de verwijsindex; Lucertis, Leger des Heils, NIDOS, Lijn5, Zorgbalans, Zorgteam Heemskerk, Zorgteam Velsen. Zeker voor organisaties die met intensieve zorg te maken hebben is het van groot belang dat zij goed op de hoogte zijn van andere betrokken organisaties en ook zelf via de verwijsindex hun betrokkenheid bij gezinnen kenbaar maken. Met bovenstaande organisaties worden gesprekken gevoerd om hier verandering in te brengen en het gebruik te stimuleren.

Naar aanleiding van een bespreking over het gebruik van de verwijsindex in het portefeuillehoudersoverleg in het najaar van 2016, zijn in 2017 naar een drietal organisaties afzonderlijk brieven gestuurd om in gesprek te gaan over het profiel van de organisatie en de verwachtingen in gebruik die bij dit profiel horen. Dat betreft Lijn5, het Leger des Heils en Brijder. Daarnaast wordt toetreding tot de verwijsindex bijvoorbeeld bij het programma van eisen opgenomen als voorwaarde, en wordt toetreding ook vaker opgenomen als standaard subsidievoorwaarde.

#### *Domein (jeugd) Gezondheidszorg*

De medische sector, waaronder de verloskundigen, huisartsen, tandartsen en het Rode Kruis Ziekenhuis maken ook in 2016 nog weinig tot geen gebruik van de verwijsindex. De medische sector staat over het algemeen afwachtend tegenover het gebruik van de verwijsindex door hun vertrouwensrelatie en beroepsgeheim. Zij zijn vooral gewend om met andere medische professionals informatie uit te wisselen en niet met professionals uit andere domeinen. De ontwikkelingen van jeugdhulp en het CJG lijken hier langzaam verandering in te brengen en deze sector meer open te stellen voor samenwerking. Voor het komende jaar wordt met name contact gezocht met praktijkondersteuners van de huisarts en verloskundigen om via hen aansluiting te vinden bij de medische sector.

#### *Domein Maatschappelijke ondersteuning*

De aansluiting van een aantal 1<sup>e</sup>-lijns organisaties in Haarlemmermeer brengt een flink aantal nieuwe signalen mee. Bijvoorbeeld MeerWaarde, een welzijnsorganisatie die een belangrijke rol heeft in de verbinding tussen nuldelijn en eerste-lijn en hier de verwijsindex goed voor inzet. Bij zowel Stichting

Streetcornerwork en DOCK is een grote stijging te zien in gebruik in 2016, een stijging die past in de transitie van de jeugdzorg en de signalerende rol die beide organisaties in de maatschappij vervullen.

#### *Domein Onderwijs*

Ook Altra schoolcoaches en Leerplicht Haarlemmermeer, beide nieuw aangesloten partijen die in het onderwijsdomein opereren, dragen bij aan de toename van het gebruik. In het primair en voortgezet onderwijs blijft gebruik van de verwijsindex nog altijd minimaal, hoewel de rol van docenten en intern begeleiders cruciaal kan zijn in het signaleren van problematiek bij jongeren blijkt dit in de praktijk niet eenvoudig.

#### *Domein Politie en justitie*

In het veiligheidsdomein is er met een aantal partners afgesproken dat de verwijsindex in principe standaard wordt gebruikt; dat geldt voor Veilig Thuis en de Blijf Groep. Waar Veilig Thuis ook in 2016 een stijging in het aantal signalen laat zien, blijft het gebruik van de Blijf Groep stagneren op een niveau dat niet past bij de gemaakte afspraken. Zeker voor organisaties die met veiligheid te maken hebben zoals de Blijf Groep en Reclassering Nederland is het van groot belang dat zij goed op de hoogte zijn van betrokkenheid bij andere organisaties, maar ook hun eigen betrokkenheid kenbaar maken.

### **3.3. Aantal matches per organisatie**

In de tweede kolom in de bijlage is zichtbaar dat in 2016 het gebruik van de verwijsindex in 2587 gevallen tot een match heeft geleid. Dit zijn niet de unieke aantallen matches, maar alle matches van alle organisaties tezamen. In de aantallen matches zitten dubbele matches, aangezien een match bestaat uit twee of meer signalen. Vandaar dat ook het aantal unieke matches is opgenomen, te ontleden aan de vraag welke organisatie de matchregie heeft.

#### *Absoluut aantal matches*

Het aantal matches in 2016 is gestegen ten op zicht van 2015. Organisaties die in 2016 een grote hoeveelheid matches hadden zijn: de Jeugd- en Gezinsbeschermers, Veilig Thuis, de CJG coaches, Kenter Jeugdhulp, JGZ 0-4, GGD, Leerplein, de basisscholen onder Passend Onderwijs ZK, de Opvoedpoli/Care Express, SIG, Spaarnezicht en William Schrikker Groep.

#### *Aantal unieke matches per organisatie als matchregisseur*

In de bijlage is het aantal matches per organisatie als matchregisseur te zien. Dit is het aantal matches per unieke jeugdige. De matchregie wordt aan de hand van de matchregietabel toegewezen. De matchregisseur heeft de (eerste) verantwoordelijkheid om contact te leggen met de andere professionals in de match (via mail of telefoon).

Organisaties die in 2016 veel matchregie hebben gekregen zijn: CJG Coaches, Jeugd- en Gezinsbeschermers, Kenter Jeugdhulp, Veilig Thuis, de William Schrikker Groep, Leerplicht, Jeugdgezondheidszorg Kennemerland en GGD Kennemerland. Bij de matches waarbij Leerplicht en een onderwijsinstelling de matchregie hebben kregen waren over het algemeen de Raad van de Kinderbescherming betrokken. Aangezien de Raad van de Kinderbescherming alleen onderzoek doet krijgen zij nooit de matchregie, wat er toe kan leiden dat een onderwijsinstelling de matchregie krijgt toegewezen. Dat betekent niet dat onderwijs dan de regie krijgt over de volledige hulpverlening, maar dat zij zijn aangewezen om het eerste contact te leggen om samen te werken.

### **3.5. Gezinsmatches**

Met de nieuwe Jeugdwet is per 2015 de mogelijkheid ontstaan voor de gezinsmatch. Met de gezinsmatch is het mogelijk voor professionals om met gebruik van de verwijsindex in contact te



# verwijsindex

REGIO IJMOND – ZUID-KENNEMERLAND – HAARLEMMERMEER

komen met andere professionals die bij jeugdigen in hetzelfde gezin betrokken zijn. Het systeem maakt zo ook matches mogelijk tussen hulpverleners die de verwijsindex hebben gebruikt voor verschillende broertjes/zusjes met dezelfde overeenkomende ouder. Professionals die met elkaar 'matchen' ontvangen dan een e-mail van de verwijsindex met elkaars contactgegevens (naam, emailadres en telefoonnummer). In 2016 is voor het eerst inzichtelijk hoeveel actieve signalen hebben geleid tot gezinsmatches. In de tabel hieronder een overzicht op leeftijd op het aantal cliënten die een match hebben gevormd met een broertje en/of zusje.

Zoals te zien in de tabel heeft een relatief groot aandeel van de jeugdigen een gezinsmatch. In het licht van één-gezin-één-plan draagt de verwijsindex via de gezinsmatch bij aan vroegtijdige afstemming van betrokkenheid, zorg en hulp binnen een gezin.

TABEL 1. AANTAL GEZINSMATCHES PER LEEFTIJD

Leeftijd cliënt	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Aantal cliënten met een gezinsmatch	38	108	146	153	130	169	168	204	191	195	177	200
Unieke cliënten	159	203	207	245	212	257	265	306	320	312	260	297

Leeftijd cliënt	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	Totaal
Aantal cliënten met een gezinsmatch	197	152	184	178	161	150	106	52	23	18	14	3114
Unieke cliënten	289	289	330	337	360	331	217	101	55	48	30	5430

### 3.6. Gebruik verwijsindex per gemeente

In tabel 2 is het gebruik van de verwijsindex in 2016 per gemeente te zien. Het gebruik van de verwijsindex wordt toegewezen aan de woonplaats van de jeugdige. In IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer wonen ruim 135.000 kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot 23 jaar. Volgens onderzoeken heeft naar schatting 5% van deze doelgroep, oftewel 6750 jeugdigen te maken met multiproblematiek. Bij deze jeugdigen zijn bovendien vaak meerdere organisaties betrokken. Op basis van de problematiek van deze groep zouden alle betrokken organisaties voor deze 5% de verwijsindex moeten gebruiken. Op basis hiervan zou in deze regio al meer dan 13.000 keer per jaar gebruik gemaakt moeten worden van de verwijsindex, met daarbij de aanname dat bij multiproblematiek meerdere organisaties betrokken zijn.

Naar schatting heeft 10% van de doelgroep (13.500 jeugdigen) te maken met enkelvoudige problematiek. Ook voor deze doelgroep kan de verwijsindex gebruikt worden om te zorgen dat betrokken professionals met elkaar overleggen en samenwerken. In 2016 zijn er ruim 8000 signalen afgegeven in de verwijsindex. Aan de hand van de aantallen jeugdigen in de regio blijft dit aantal ver achter het verwachte gebruik van de verwijsindex.

In de 2<sup>e</sup> kolom staat het gebruik van de verwijsindex (aantal signalen) in 2016 met daarnaast in kolom 3 per gemeente het percentage van het totaal gebruik in de regio. In de 4<sup>e</sup> kolom staat het aantal 0-23 jarigen per gemeente, met daarnaast in kolom 5 per gemeente het percentage van het totaal aantal 0-23 jarigen in de regio. Zoals gezegd ontstaat op basis van het aantal jongeren woonachtig in een gemeente een bepaalde verwachting in gebruik, die zichtbaar wordt door kolom 3 en kolom 5 te analyseren. Zo wonen 7,59 % van de jongeren uit de regio in Beverwijk, maar komt 9,06 % van de signalen uit Beverwijk. Een kleine oververtegenwoordiging gezien het aantal jongeren. Ook in Velsen zijn meer signalen afgegeven in de verwijsindex dan wordt verwacht op basis van het aantal jongeren. Bloemendaal daarentegen heeft een zichtbare ondervertegenwoordiging in het aantal signalen in de verwijsindex. Haarlemmermeer is ook ondervertegenwoordigd in het aantal signalen. Een onderliggende verklaring kan zijn dat de gemeente Haarlemmermeer pas sinds 2016 is aangesloten, en er mogelijk relatief minder organisaties in Haarlemmermeer opereren dan in de andere gemeenten.

TABEL 2. GEBRUIK VAN DE VERWIJSINDEX PER GEMEENTE

Gemeente		2016	Aantal 0-23 jarigen	
Beverwijk	689	9,06%	10280	7,59%
Bloemendaal	153	2,01%	5949	4,39%
Haarlem	2279	29,95%	39475	29,15%
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	29	0,38%	1450	1,07%
Haarlemmermeer	1442	18,95%	40740	30,08%
Heemskerk	603	7,92%	9827	7,26%
Heemstede	186	2,44%	6760	4,99%
Velsen	1206	15,85%	17464	12,90%
Zandvoort	230	3,02%	3473	2,57%
buiten de regio/geheim adres	792	10,41%	-	-
<b>TOTAAL</b>	<b>7609</b>	<b>100%</b>	<b>135418</b>	<b>100%</b>

## Tot slot

In 2016 zijn 11 nieuwe organisaties aangesloten op de verwijsindex in de regio IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer; Altra schoolcoaches, Leerplicht Haarlemmermeer, CJG Haarlemmermeer, Meerteams Haarlemmermeer, Meerwaarde Haarlemmermeer, Timon, Mentaal Beter, OnderwijsAdvies, Sociaal team Beverwijk, Triversum, Stichting Kinderopvang Haarlemmermeer en het Kraamkloppertje. Het totaal aantal aangesloten organisaties komt daarmee op 96. Hoewel er geen concrete afspraken gemaakt zijn over het aantal aangesloten organisaties, is de toename van het aantal partners een goed resultaat van de inzet binnen de regio.

Het aantal signalen in de verwijsindex is gestegen naar 8032 ten opzichte van 6894 in 2015. Met name de vele nieuwe partners in Haarlemmermeer hebben gezorgd voor een stijging van het aantal signalen, maar ook Veilig Thuis en CJG zorgen voor toenemende aantallen signalen. Het aantal matches is gestegen, van 2346 in 2015 naar 2587 in 2016. In 2016 is met name ingezet op het verbeteren van het gebruik van de verwijsindex door de aangesloten partijen. De toename in signalen laat dit effect goed zien.

Wat betreft het aantal organisaties en het gebruik is er een goede basis, maar ook in de komende jaren blijft inspanning nodig om het aantal aangesloten organisaties verder uit te breiden en het gebruik van de verwijsindex te bevorderen.

In de Jeugdwet van 2015 is de wettekst uit de Wet op de Jeugdzorg over de verwijsindex integraal opgenomen. In de Jeugdwet 2015 is ook de mogelijkheid voor de gezinsmatch geïntroduceerd. Met de gezinsmatch is het mogelijk voor professionals om met gebruik van de verwijsindex in contact te komen met andere professionals die bij jeugdigen in hetzelfde gezin betrokken zijn. De gezinsmatch is in november 2015 geïmplementeerd en heeft in 2016 tot ruim 3000 gezinsmatches geleid. Dit aantal komt bovenop het gewone aantal matches tussen professionals. In de transitie van de jeugdzorg heeft de verwijsindex een belangrijke functie in het behalen van de doelstelling om "preventieve en vroegtijdige hulp en ondersteuning" te kunnen bieden, maar ook om via de gezinsmatch bij te dragen aan de realisatie van "1gezin 1plan".

Uit een eigen evaluatie in 2016 blijkt dat de verwijsindex een duidelijke meerwaarde heeft en een belangrijk instrument is in de samenwerking tussen organisaties die met jeugd en gezinnen te maken hebben, om elkaar makkelijk te kunnen vinden en informatie te delen indien nodig of wenselijk. Zo geeft 32% van de participanten aan dat professionals elkaar nog niet kenden voor gebruik van de verwijsindex, met name bij een match met een professional uit een ander werkveld blijkt de verwijsindex van toegevoegde waarde. In 34 % van de gevallen leidt een match tot het ontstaan van een nieuwe samenwerking, waarbij de helft zich beperkt tot samenwerking op de specifieke cases en de andere helft ook buiten de casuïstiek samenwerking blijft zoeken.

In 2017 en 2018 zal de inzet in de regio vooral liggen op de bredere verbinding binnen het sociaal domein en jeugddomein tussen onder andere de basisinfrastructuur en het domein jeugdhulp. De aangesloten partners vragen in het kader van '1 gezin 1 plan' om specifieke inzet op het verbeteren van het gebruik van bijvoorbeeld de sociaal wijkteams in Haarlem en de Meerteams in Haarlemmermeer. Aangezien problematiek van jeugdigen niet op zichzelf staat kan de meerwaarde van de verwijsindex vergroten als ook vanuit de gehele gezinssituatie wordt gekeken, in samenwerking met partners uit bijvoorbeeld Wmo maar ook schulddienstverlening.

Ter stimulering van het gebruik van de verwijsindex binnen het domein onderwijs en dan met name het voortgezet onderwijs wordt aangesloten bij de bestaande verbinding en werkprocessen met jeugdhulp en leerplicht. Zo maken gemeenten, CJG, leerplicht en het Samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland een voorstel voor geharmoniseerd gebruik van de verwijsindex.



# verwijsindex

REGIO IJMOND – ZUID-KENNEMERLAND – HAARLEMMERMEER

Tot slot wordt ook in 2017 en 2018 ingezet op verdere stimulering van gebruik van de verwijsindex. Zo worden regionale collega's in stelling gebracht om de regiocoördinatoren van de verwijsindex daarbij te ondersteunen. De accounthouders bespreken het gebruik van de verwijsindex tijdens hun kwartaaloverleggen met de instellingen, zodat de verwijsindex een structureel agendaonderdeel wordt. Daarnaast wordt gecontracteerde en gesubsidieerde partners gevraagd het gebruik van de verwijsindex toe te lichten in hun jaarverslag, zodat inzichtelijk wordt op welke wijze de verwijsindex wordt gebruikt.